

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 19 ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2566

ศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนของตำบลคลองโยง

อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

THE POTENTIAL FOR SUSTAINABLE COMMUNITY-BASED TOURISM
OF KHLONG YONG SUB-DISTRICT, PHUTTHAMONTHON DISTRICT
NAKHON PATHOM PROVINCE

พูนทรัพย์ เศษศรี, สุจิตรา ริมดุษิต*

Poonsup Setsri, Suchitra Rimdusit*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

วิทยาลัยการจัดการอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขตนครปฐม,

e-Mail: poonsub.sa@ssru.ac.th (Corresponding Author)

Asst. Prof., Tourism Industry and Hospitality Management, College of Hospitality Industry

Management Suan Sunandha Rajabhat University Nakhonpathom,

e-Mail: poonsub.sa@ssru.ac.th (Corresponding Author)

(Received: 2023, March 9; Revised: 2022, April 13; Accepted: 2023, April 28)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนตำบลคลองโยง และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนของตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในชุมชนคลองโยง จังหวัดนครปฐม จำนวน 100 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีค่าความความเชื่อมั่นอยู่ที่ .76 แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน และเพศหญิง จำนวน 50 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาคือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยคือ t test, F test (One way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ วิทยาลัยการจัดการอุตสาหกรรมบริการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาเขตนครปฐม, e-Mail: sujitar.su@ssru.ac.th

Lecture, Tourism Industry and Hospitality Management, College of Hospitality Industry Management

Suan Sunandha Rajabhat University Nakhonpathom, e-Mail: sujitar.su@ssru.ac.th

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 19 ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2566

ผลการวิจัยพบว่าประชาชนชุมชนคลองโยงมีอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 50-60 ปี รองลงมาอายุอยู่ระหว่าง 41-50 มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร รองลงมามีอาชีพค้าขาย มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ทั้งนี้ประชาชนเห็นว่าชุมชนคลองโยง จังหวัดนครปฐม มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, $SD=0.41$) โดยมีศักยภาพในการจัดการด้านพื้นที่ของชุมชน ($\bar{X}=4.64$, $SD=0.48$) รองลงมาเป็นศักยภาพในการจัดการด้านการให้บริการและการให้ความรู้ของชุมชนแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.61$, $SD=0.49$) ศักยภาพการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชน ($\bar{X}=4.55$, $SD=0.55$) และศักยภาพการจัดการด้านบุคลากรของชุมชน ($\bar{X}=4.53$, $SD=0.55$)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ที่แตกต่างกันของประชาชนในชุมชนคลองโยง มีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันของประชาชนตำบลคลองโยง จังหวัดนครปฐม มีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ศักยภาพ, การจัดการท่องเที่ยว, ชุมชนตำบลคลองโยง

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the potentials for sustainable community-based tourism management, a case study of Khlong Yong and to compare the differences in the potential of sustainable community-based tourism management of Khlong Yong Sub-district, Nakhon Pathom Province classified by personal factors. This was a quantitative research. The sample groups gained by means of a quota sampling method were 100 people in Khlong Yong Community, consisting of 50 males and 50 females. The researcher collected data by using the questionnaire, having a confidence level of .76. The analysis method employed descriptive statistics including frequency, percentage, and *t* test, *F* test (One way ANOVA) with a significance of .05.

It was found that most of them were between 50-60 years of age, followed by those aged between 41-50. Most of them were agriculturalists, followed by merchants. Their education was mostly below undergraduate level. Their average income was 10,001-20,000 baht. They saw that the Khlong Yong Community Nakhon Pathom Province had potentials for sustainable community-based tourism management at the highest level ($\bar{X}=4.58$, $SD=0.41$), with the potential to manage the area community ($\bar{X}=4.64$, $SD=0.48$), followed by

the capacity to manage services and knowledge of the community for tourists ($\bar{X} = 4.61$, $SD=0.49$), community tourism resource management potential ($\bar{X} = 4.55$, $SD=0.55$) and the management potential of the community's personnel ($\bar{X} = 4.53$, $SD=0.55$).

Regarding the hypothesis test, it was found that, for personal factors, people with different genders and ages had different opinions towards the potential for sustainable community-based tourism management with the statistical significance at .05 level. However, those with different education, occupation, and income did not have significantly different opinions towards the potential for sustainable community-based tourism management.

Keywords: The potentials, Tourism Management, Khlong Yong Sub-district

บทนำ

การท่องเที่ยวนับถือเป็นแหล่งสร้างรายได้ที่สำคัญของประเทศ ส่งผลให้ภาครัฐให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและบริหารจัดการในส่วนของการท่องเที่ยว เพราะในปัจจุบันกระแสความนิยมด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบความใกล้ชิดธรรมชาติ และการใช้ชีวิตตามแบบวิถีชุมชนดั้งเดิมเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว จึงทำให้ภาครัฐมุ่งพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยให้คาดหวังว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนจะช่วยให้ชุมชนเกิดรายได้และสร้างรากฐานของเศรษฐกิจภายในชุมชนให้เกิดความยั่งยืน (ศศิชา หมดมลทิล, ออนไลน์, 2562)

ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ที่ได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าความพึงพอใจด้านวัตถุ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับสุขภาพและความสะอาดที่ถูกสุขอนามัย เนื่องจากช่วงต้นปี พ.ศ.2563 มีการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้นักท่องเที่ยวเลือกรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวโดยเน้นจุดหมายปลายทางที่ใกล้ชิด เน้นรูปแบบการท่องเที่ยวตามความเชื่อ ความศรัทธา และการท่องเที่ยวภายในชุมชนที่รัฐให้ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับสุขอนามัย (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563, หน้า 41) จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงทำให้หน่วยงานที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวได้มีการส่งเสริมให้จัดโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และพัฒนาศักยภาพของชุมชนรวมถึงการส่งเสริมจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการ Amazing Thailand Go Local โครงการ OTOP Village หมู่บ้านโอท็อปเพื่อการท่องเที่ยว (กรมการพัฒนาชุมชน, ออนไลน์, 2561) โครงการ WE Love Local ท่องเที่ยวโดยชุมชนวิถีสู่ความยั่งยืนของธนาคารออมสิน (ศศิชา หมดมลทิล, ออนไลน์, 2562)

จากกระแสความนิยมที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าชุมชนที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานครและมีลักษณะของชุมชนที่ยังคงใช้ชีวิตแบบดั้งเดิมเหมาะสำหรับการนำมาพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว

โดยชุมชนตามแบบวิถีชีวิตดั้งเดิม นั่นคือ “ชุมชนคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม” ซึ่งเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตภาคกลางของประเทศไทยและมีระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ 19.4 กม. ใช้เวลาในการเดินทางโดยประมาณ 40 นาที เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาท่องเที่ยววันน้อยแต่ต้องการสัมผัสการท่องเที่ยววิถีชุมชนที่เป็นแบบชนบทที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานครซึ่งถือเป็นใจกลางของประเทศไทย ชุมชนคลองโยงเป็นชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำลำคลองไหลผ่าน ประชาชนของชุมชนคลองโยงส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวนผัก ทำสวนผลไม้ สวนไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น การทำงานภูมิมากรรมทองเหลือง เป็นการทำผลิตภัณฑ์งานฝีมือจากทองเหลืองที่มีการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน การทำกะปิกุ้งนาโดยใช้เกลือเสริมไอโอดีน การทำเกษตรการเกษตรปลอดสารพิษ เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ การทำนาปลอดสารพิษ การทำสวนผลไม้ปลอดสารพิษ เป็นต้น (รติดา แก้วจุลกาญจน์, ออนไลน์, 2554) ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ สุจิตตรา ภูมิพนา (2562, หน้า 1531) ที่ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนโดยใช้หลักการส่งเสริมการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ชุมชนบ้านศาลาดิน อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่าแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนโดยใช้หลักการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านศาลาดิน อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม คือ ชุมชนจะต้องให้ความสำคัญ 3 ด้านคือ ด้านวิถีชีวิตที่นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้ ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ภายใต้อัตลักษณ์ของชุมชนด้านการจัดการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงกิจกรรมที่ชุมชนได้จัดทำขึ้นเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนของตำบลคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพในแต่ละด้านของชุมชน อาทิ ศักยภาพการจัดการด้านพื้นที่ของชุมชน ศักยภาพการจัดการด้านบุคคลากรของชุมชน ศักยภาพการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชน ศักยภาพการจัดการด้านการให้บริการและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชน ซึ่งผลที่จะได้ทำให้สามารถนำมาวางแผนพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนของตำบลคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนของตำบลคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

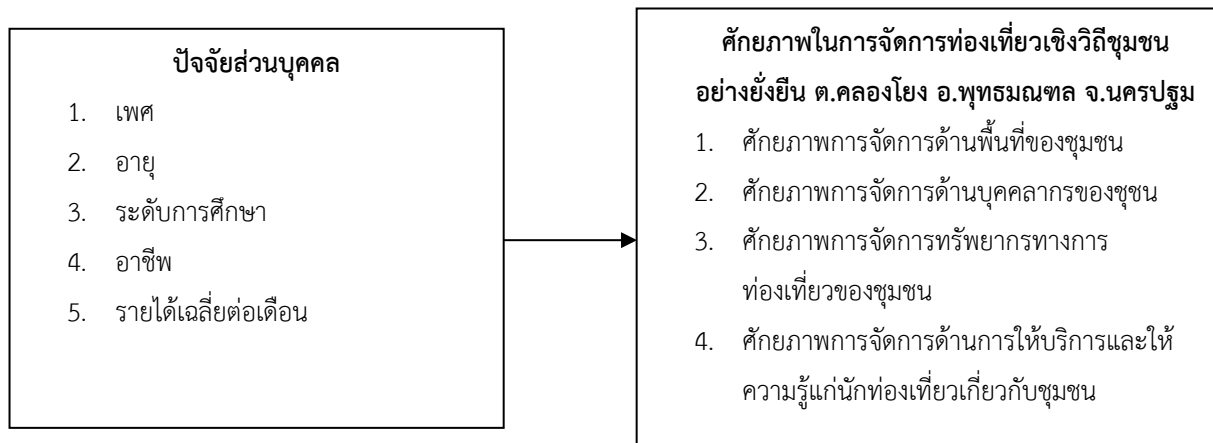
สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชนคลองโยงที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและแนวคิดมาประกอบการศึกษาวิจัยคือ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวคิดด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวทำให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นประชาชนในชุมชนตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยประชากรในชุมชนมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 219 ครัวเรือน (รติดา แก้วจุลกาญจน์, ออนไลน์, 2554) งานวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยที่ประชากรงานวิจัยหลักร้อยละใช้กลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 15-30% คำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่าง 33-66 ครอบครั้ว เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือจึงได้ให้กลุ่มตัวอย่าง 100 ครอบครั้ว (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 38) โดยการสุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกในครอบครั้ว 1 คนต่อครอบครั้ว จำนวน 100 คน ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน และเพศหญิง จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการทบทวนเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และส่วนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนค่า Rating Scale ตามแบบลิเคิร์ท (Likert's Scale) มี 5 ระดับ เรียงจากน้อยไปหามาก ระดับ 1 หมายถึงท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเลย ระดับ 2 หมายถึงท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย ระดับ 3 หมายถึงท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง ระดับ 4 หมายถึงท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก และระดับ 5 หมายถึงท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

นั้นทุกประการ ทั้งนี้แบบสอบถามส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนตำบลคลองโยง จังหวัดนครปฐม มี 5 ด้าน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนที่ 2 ศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืน ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 4 ด้าน ประกอบด้วย ศักยภาพการจัดการด้านพื้นที่ของชุมชน ศักยภาพการจัดการด้านบุคลากรของชุมชน ศักยภาพการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชนและศักยภาพการจัดการด้านการให้บริการและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชน ทั้งนี้ข้อคำถามในแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้นจากคำนิยามศัพท์เฉพาะเมื่อได้คำถามครบถ้วนแล้วนั้นได้ทำการส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเที่ยงตรงของโครงสร้าง ความตรงตามสภาพและเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไปเท่านั้น (สุวิมล ติรกันันท์, 2548, หน้า 319) และปรับปรุงข้อคำถามตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะจากนั้นนำแบบสอบถามทดลองในกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) (Cronbach, 1951, p. 299) โดยคัดเลือกข้อคำถามแต่ละด้านและทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นมากกว่าหรือเท่ากับ .70 ขึ้นไปจากการทดสอบค่าความเชื่อมั่นพบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังชุมชนตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ที่จะทำการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร โดยขอความร่วมมือจากประชาชนภายในชุมชนตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 100 คน ตามที่ได้กำหนดไว้ในกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนของตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistic) คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (SD) เกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของประชากร (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, หน้า 10) มีช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 อยู่ในระดับมากที่สุด ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 อยู่ในระดับมาก ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.401 อยู่ในระดับปานกลาง ช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 อยู่ในระดับน้อย และช่วงคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 อยู่ในระดับน้อยที่สุด สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนของ ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลใช้สถิติ t test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม และใช้สถิติ F test (One way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนตำบลคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่าประชาชนจำนวน 100 คน แบ่งเป็นเพศชาย 50 คน เพศหญิง 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.00 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 71.00 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือปวช. คิดเป็นร้อยละ 17.00 มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 49.00 รองลงมาอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 34.00 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 77.00 รองลงมามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.00

ส่วนที่ 2 ศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืน ตำบลคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนตำบลคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้ความความยั่งยืน

ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนตำบลคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้ความความยั่งยืน	ระดับศักยภาพ การจัดการท่องเที่ยว ในชุมชนอย่างยั่งยืน		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ศักยภาพการจัดการด้านพื้นที่ของชุมชน	4.64	0.48	มากที่สุด
2. ศักยภาพการจัดการด้านบุคลากรของชุมชน	4.53	0.55	มากที่สุด
3. ศักยภาพการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชน	4.55	0.50	มากที่สุด
4. ศักยภาพการจัดการด้านการให้บริการและการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เกี่ยวกับชุมชน	4.61	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.58	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าชุมชนตำบลคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, $SD=0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการจัดการพื้นที่ของชุมชน ($\bar{X}=4.64$, $SD=0.48$) ด้านการจัดการการให้บริการและการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชน ($\bar{X}=4.61$, $SD=0.49$) ด้านการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชน ($\bar{X}=4.55$, $SD=0.50$) และด้านบุคลากรของชุมชน ($\bar{X}=4.53$, $SD=0.55$)

การทดสอบสมมติฐาน “ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชนคลองโยงที่ต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน” ผลการทดสอบดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชนคลองโยงกับระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม		ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืน				โดยรวม
		1. ศักยภาพ การจัดการด้าน พื้นที่ของชุมชน	2. ศักยภาพ การจัดการ ด้าน บุคลากร ของชุมชน	3. ศักยภาพการ จัดการ ทรัพยากร ทางการ ท่องเที่ยวของ ชุมชน	4. ศักยภาพการ จัดการด้านการ ให้บริการและการ ให้ความรู้แก่ นักท่องเที่ยว เกี่ยวกับชุมชน	
1. เพศ	<i>t</i>	29.850*	96.182*	91.000*	94.042*	217.012*
	<i>p</i>	.000	.000	.000	.000	.000
2. อายุ	<i>F</i>	4.609*	3.884*	3.430	4.541*	2.699*
	<i>p</i>	.034	.024	.067	.036	.035
3. ระดับการศึกษา	<i>F</i>	0.317	0.297	0.461	0.177	2.383
	<i>p</i>	.575	.774	.449	.733	.057
4. อาชีพ	<i>F</i>	9.136*	2.489	2.245	2.161	0.688
	<i>p</i>	.003	.088	.137	.145	.602
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	<i>F</i>	1.975	0.318	0.058	3.914	1.570
	<i>p</i>	.163	.728	.811	.051	.189

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่าจากการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ที่แตกต่างกันของประชาชนในชุมชนคลองโยงมีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืนแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันของประชาชนตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม มีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชนอย่างยั่งยืนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าชุมชนตำบลคลองโยง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านคือ ด้านการจัดการพื้นที่ของชุมชน ด้านการจัดการการให้บริการและการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชน ด้านการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชน และด้านบุคลากรของชุมชน แสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสำคัญกับศักยภาพของการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยิ่งย่น เนื่องจากการท่องเที่ยวที่ชุมชนมีส่วนร่วมจะสามารถทำให้การบริหารจัดการโดยชุมชนเกิดความสร้างสรรค์และมีมาตรฐาน และก่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ไปพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตของประชาชนภายในชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ Strydom, Mangope & Henama (2018, p. 11) ที่กล่าวไว้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมจะเป็นการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างประโยชน์และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้แก่คนในท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืน ทั้ง 4 ด้านคือ ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชน พื้นที่ของชุมชนและองค์กรภายในชุมชน การจัดการด้านบุคลากร และการเรียนรู้ด้านระบบการจัดการ ยังสอดคล้องกับ นันทนลิน อินทพัฒน์ (2563, หน้า 66) ที่ศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาชุมชน อ่างเก็บน้ำลำพอก จังหวัดสุรินทร์ พบว่าการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอ่างเก็บน้ำลำพอกชุมชนมีศักยภาพในการจัดการพื้นที่และทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติและด้านศิลปวัฒนธรรมและวิถีชุมชน มีคุณภาพอยู่ในระดับสูง ซึ่งสามารถขับเคลื่อนให้เกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ และจากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ที่แตกต่างกันของประชาชนในชุมชนคลองโยง มีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยิ่งย่น แตกต่างกันว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยและยังสอดคล้องกับ จิราพร เวชวงศ์ และสุชาดา สกลกิจรุ่งโรจน์ (2560, หน้า 28) ที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่จำแนกตามเพศที่แตกต่างกันมีผลต่อความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันของประชาชนตำบลคลองโยง จังหวัดนครปฐม มีระดับความคิดเห็นต่อศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนอย่างยิ่งย่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งแตกต่างจากสมมติฐานของการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ศักยภาพ 4 ด้านของชุมชนตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ศักยภาพการจัดการด้านพื้นที่ของชุมชน ศักยภาพการจัดการด้านบุคลากรของชุมชน ศักยภาพการจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชน และศักยภาพการจัดการด้านการให้บริการและการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชน มีความพร้อมสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน ดังนั้นผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนควรที่จะร่วมมือกันในการจัดทำประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน และ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 19 ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2566

ทำโปรแกรมการท่องเที่ยววิถีชุมชนตำบลคลองโยงเพื่อให้ชุมชนกลายเป็นชุมชนเพื่อการท่องเที่ยววิถีชุมชนที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกเพราะใกล้กับกรุงเทพมหานคร

2. ศักยภาพด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชนมีสิ่งที่น่าสนใจเข้าไปท่องเที่ยว เช่น ดำนาบนเรือ เล่าเกี่ยวกับชุมชน การทำเกษตรกรรมของชุมชนที่หลากหลาย อาหารท้องถิ่นและวัฒนธรรมของท้องถิ่นซึ่งสามารถนำมาวางแผนเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์ชุมชนตำบลคลองโยงผ่านสินค้า OTOP ของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์โดยนำเสนอวิถีชีวิตผ่านสินค้าที่ชุมชนผลิตเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึงชุมชนและรู้จักชุมชนมากขึ้น

บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน. (2561). *คู่มือการบริหารโครงการหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว (OTOP*

Village) 8 เส้นทาง (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.shorturl.asia/8A1Oe>

[2564, 20 มีนาคม].

จิราพร เวชวงศ์และสุชาดา สกลกิจรุ่งโรจน์. (2560). ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลต่อความอยู่ดีมีสุข

เชิงอัตวิสัยของนักศึกษาปริญญาตรี. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 11(2), หน้า 25-33.

นันทน อินทพัฒน์. (2563). ศักยภาพชุมชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาชุมชน

อ่างเก็บน้ำลำพอก จังหวัดสุรินทร์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย*

มหาสารคาม, 39(2), หน้า 61-73.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

รติดา แก้วจุลกาญจน์. (2554). *ชุมชนคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ศึกษาประเด็น*

การจัดการที่ดิน (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [http://k-](http://k-rc.net/imageupload/23902/C_Kongyong.pdf)

[rc.net/imageupload/23902/C_Kongyong.pdf](http://k-rc.net/imageupload/23902/C_Kongyong.pdf) [2564, 20 มีนาคม].

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). *สถิติที่ใช้ในการวิจัย*. กรุงเทพฯ: กองการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ.

ศศิชา หม่อมลทิล. (2562). *ท่องเที่ยวโดยชุมชนวิถีสู่ความยั่งยืน* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

[https://www.gsbresearch.or.th/wp-](https://www.gsbresearch.or.th/wp-content/uploads/2019/10/GR_report_travel_detail.pdf)

[content/uploads/2019/10/GR_report_travel_detail.pdf](https://www.gsbresearch.or.th/wp-content/uploads/2019/10/GR_report_travel_detail.pdf) [2564, 25 มีนาคม].

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). CULTURE+CREATIVE TOURISM การท่องเที่ยว

สร้างสรรค์สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยไตรมาส 4/2562. *รายงานภาวะเศรษฐกิจ*

การท่องเที่ยว REVIEW, 1(3), หน้า 1-62.

- สุจิตตรา ภูมิพนา. (2562). แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนโดยใช้หลักการส่งเสริมการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนบ้านศาลาดิน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. ใน **การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ครั้งที่ 2** (หน้า 1531-1544). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุวิมล ติรกานนท์. (2548). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, pp. 297-334.
- Strydom, A. J., Mangope, D. & Henama, U. S. (2018). Lessons learned from Successful Community-Based Tourism Case Studies from the Global South. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 7(5), pp. 1-13.